

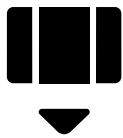
Sto let vzponov, padcev, vztrajnosti, kljubovanja, prilagajanja in ustvarjalnosti. Našo šolo, kot jo poznamo danes, so oblikovali srčni in predani učitelji, strokovnjaki na svojem področju, ki so sledili skupni viziji. Vse od začetka pa do danes je bilo izobraževanje na državni ravni na področju grafike zaupano naši šoli, ki je v stotih letih spremenila veliko imen, se nahajala na

različnih lokacijah, se združevala in razdruževala s papirništvom in na začetku tisočletja kot prva v državi razumela čas in začela z izobraževanjem v programu medijski tehnik. Primerjati današnjo šolo s tisto izpred stotih let je skoraj nemogoče. Nekatere stvari pa so vendarle brezčasne. V porumelnih zapisih beremo, s kakšno naklonjenostjo in navdušenjem so pisali dijaki o svojih najboljših

učiteljih. In s kakšnim ponosom so o uspehih svojih dijakov poročali profesorji.

Kljub bliskovitemu razvoju tehnologije in umetne inteligence je tovrstna interakcija med dijaki in profesorji dandanes še kako živa. Vprašanje pa je, ali bo preživela naslednjih sto let

**Ravnateljica
Ana Šterbenc**

SMGŠ

Pixel

Časopis dijakov
Srednje medijske in grafične šole
Ljubljana

Posebna izdaja šolskega časopisa ob 100-letnici grafičnega izobraževanja

Odgovorna urednica
Urška Oražem

Tehnična urednica
Barbara Logar-Sušnik

Naslov uredništva
Srednja medijska in grafična šola
Ljubljana
Pokopališka 33
1000 Ljubljana
e-pošta: pixel@smgs.si

Tisk
SMGŠ

Naklada
150 izvodov

Sodelovanje profesorjev in dijakov.

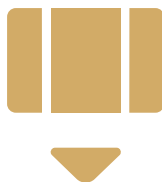
Foto: Arhiv SMGŠ

Grafična šola praznuje stoletnico

*Ročni stavec stavi črko k črki, vrsto prilaga k vrsti,
strojni stavec tipka, besede pretaplja v svinec, obliči jih v vrste blesteče,
tiskar jih pa spravlja pod valje drveče, od koder letijo natisnjeni listi v svet.*

Iz brošure Državne grafične industrijske šole, izdane leta 1948

100

SMGŠ

Njeni začetki segajo v nekdanjo Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, kjer je jeseni leta 1924 pričela s poukom prva slovenska grafična šola, Strokovna nadaljevalna šola za vajence grafičnih obrtov v Ljubljani.

zato so v tiskarne pričeli prihajati vajenci, ki so končali srednjo ali vsaj nekaj razredov srednje šole. Ker so morali obiskovati splošno obrtno nadaljevalno šolo skupaj z drugimi vajenci, se v grafični stroki niso ničesar naučili. Mariborski vajenci, ki so se z vlakom enkrat med tednom in v nedeljo vozili v grafično strokovno šolo v Gradec, so bili zato oproščeni obiska splošno obrtne nadaljevalne šole.

Do leta 1924 domače šole za grafične poklice torej še ni bilo.

Polovico denarja za njen pouk je prispevala organizacija grafičnih delodajalcev, drugo polovico pa organizacija grafičnih delavcev, njen odbor pa je pripravil učni program. Poleg rednega dela v tiskarni je imel učenec, ki je dobival denarno nagrado, vsak teden sedem ur pouka v šoli in osem ur v tiskarni. Pouk je bil razdeljen na štiri leta. Na prehodu v višji letnik je moral opraviti izpit, po četrtem letniku pa ustni, pisni in praktični

izpit. Prva grafična poklica sta bila stavec, ki je stavil besedilo, razpredelnice, tabele in drugo s svinčnimi črkami in znaki, in tiskar, ki jih je odtisnil; oba v eni osebi, zato je bilo v prvem šolskem letu od 42 vpisanih učencev 26 stavcev, sledili so tiskarji, ki so tiskali besedilo iz svinčnih črk, in litografi, ki so tiskali s porisanega kamna. Vajenci so odhajali na ekskurzije v tiskarska podjetja, papirnice in tovarne barv, na razstave tiska in na vodene obiske slikarskih razstav. Leta 1925 so grafični vajenci prvič razstavljali svoje izdelke, tokrat še v družbi vajencev drugih strok, kasneje pa samostojno. Leta 1931 je v Ljubljani razstavljalo 64 grafičnih vajencev iz vse Dravske banovine. Obiskovanje grafične vaješke šole je bilo omejeno na vajence iz Ljubljane, ker šola ni imela internata. Prvi ravnatelj grafične šole, ki je imela svoje prostore na Trgovski akademiji v Ljubljani (v njeni novi stavbi v Prešernovi ulici je sedaj Srednja ekonomska šola), je bil dr. Joža Glonar, ki je na grafični šoli sam poučeval slovenščino ter zgodovino slovstva in tiska, saj je

šola od vsega začetka gojila skrb za slovenski jezik in lepo natisnjeno slovensko besedo. Do leta 1928 je imela od 22 do 47 učencev, leta 1928/29 pa samo še dvanajst, ki so jih vključili v obrtno šolo, saj je bil zaradi gospodarske krize in brezposelnih grafičarjev pouk zaustavljen. Kasneje si je grafična šola spet opomogla, leta 1932 z dvema letnikoma, po letu 1936 pa spet z vsemi štirimi. Grafičnega vajenca je v šolo napotilo podjetje, v katerem je delal. Pred pričetkom šolanja je moral opraviti sprejemni izpit, po končanem šolanju pa ga je moral delodajalec obdržati vsaj še pol leta.

Med drugo svetovno vojno je šola prenehala delovati, saj so grafični vajenci delali v ilegalnih tiskarnah pri odporu proti okupatorjem.

Do tedaj je bilo izobraževanje tiskarjev prepuščeno tiskarnam, ki so s pridom izkoriščale vajence. Že leta 1868 je bila v risalnici višje realke, višje srednje tehnične šole v Ljubljani, ustanovljena prva organizacija grafičnih delavcev na Slovenskem, Izobraževalno društvo tiskarjev v Ljubljani, ki je organiziralo predavanja in strokovne ekskurzije, ter po letu 1870 tretjino denarja namenilo strokovnim časopisom in revijam, namenjenim izobraževanju grafičarjev. Predavanja in pouk za vajence je imelo v prostorih višje realke. Leta 1877 je društvo zaprosilo lastnike tiskarn, naj sprejmejo v uk le zadostno izobražene vajence,

Po koncu vojne, leta 1945/46 je bilo v Strokovno in nadaljevalno šolo za umetne in splošne obrti v Ljubljani ponovno vpisanih 105 grafičnih učencev in učenk, zato

je novembra 1946 Ministrstvo za rudarstvo in industrijo Ljudske republike Slovenije ustanovilo Državno grafično industrijsko šolo, ki je prevzela grafično izobraževanje za 128 vpisanih učencev.

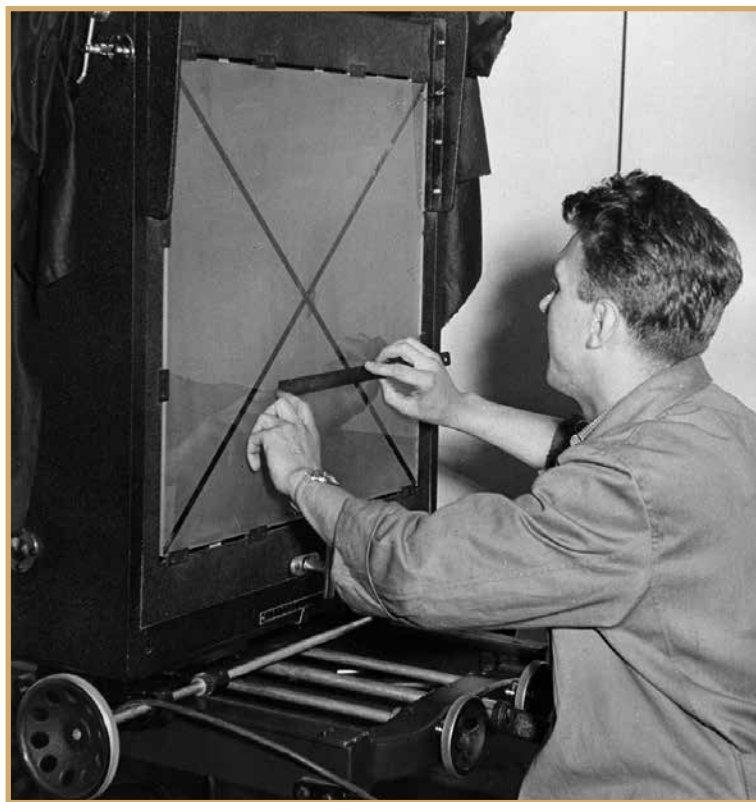
Šola z delavnicami in stroji je bila v kleti tedanje Osnovne šole Moste v Zeleni jami ob železniški progi.

Med drugo svetovno vojno je bila tam kasarna z nemški vojaki, ki so varovali železniško progo proti Štajerski in Avstriji. Danes je to Osnovna šola Vide Pregarc. Šolanje je trajalo tri leta, med poletnimi počitnicami pa so učenci hodili na dvomesečno prakso v grafična podjetja. Šola je vpisovala tri oddelke: oddelek knjigotiskarjev, v katerem so bili ročni stavci, strojni stavci in tiskarji, oddelek litografov, v katerem so bili litografski risarji, ki so risali na kamen, pretiskarji, ki so pretiskovali kamen na drug kamen in litografski tiskarji za tisk s kamna, ki so tiskali na »kamenotiskarskem stroju«, in oddelek knjigovezov. Tiskarji so se učili tiskati tako na malih tiskarskih strojih kot tudi na velikih »brzotiskalnih strojih«. Za litografskega risarja so bili primerni učenci z veseljem do risanja in »z več ali manj likovnega daru«. Knjigovezi so morali imeti smisel in čut za lepoto in oblikovanje knjigoveških izdelkov. Knjige s trpežnejšo izdelavo so šivali ročno, ostale knjige pa na šivalnem stroju. Kasneje so nameravali dodati še oddelek kemigrafov. Poleg splošnih predmetov se je učenec med šolanjem srečal še z naslednjimi predmeti: zgodovina in estetika tiska, obrtno knjigovodstvo in kalkulacija, likovno risanje in

linorez, grafično risanje, organizacija dela, planiranje in norme (načrtovanje dela in storilnost) enciklopedija elektrotehnike, seminarske vaje in praktične

vaje. Učitelji so napisali učbenike za strokovne predmete, ki jih je izdalo združenje grafičnih podjetij, učbeniki za ročnega stavca so bili napisani za vse tri

letnike. Med grafičnimi delavci s triletno šolo in delovodjem naj bi zaživel poklic grafičnega tehnika, ki se je od leta 1948 prav tako tri leta šolal v prostorih Državne industrijske grafične šole. Ker pa v učnih predmetih za grafičarja in grafičnega tehnika ni bilo bistvenih razlik in kandidati za šolane tehnike niso prihajali z izkušnjami iz industrije, je Ministrstvo za prosveto in kulturo to šolo, imenovano Grafični tehnikum zaprlo. Tako je šola izgubila tudi internat Alojza Ajdiška na Taboru 12, ki je oktobra 1948 sprejel petdeset učencev, ki so se šolali za grafičnega tehnika. Alojz Ajdišek je bil 21 letni stavec, ki je bil med vojno ubit v spopadu z italijanskimi vojaki, ki so obkolili ljubljansko ilegalno tiskarno v Šiški. Zaradi vodenja nekdanje Jugoslavije iz enega središča so leta 1951 zaprli še Državno grafično industrijsko šolo v Ljubljani z izgovorom, da sta grafična šola v Beogradu in Zagrebu za celotno Jugoslavijo povsem dovolj.

Reprograf.

Foto: Arhiv SMGŠ

Ročni stavec.

Foto: Arhiv SMGŠ

Po ukinitvi obeh šol so bili grafični učenci vključeni v Vajensko šolo različnih strok na Veselovi 2 v Ljubljani kot grafični razred, ki je imel samo dva strokovna predmeta.

Leta 1955 so ukinili še tega in ustanovili Vajensko šolo grafične stroke, ki so jo preimenovali v Industrijsko šolo grafične stroke. Imela je samo dve učilnici; prvo v palači Grafika na začetku Miklošičeve ulice in nekoliko kasneje še drugo v tiskarni Jožeta Moškriča, v prvem nadstropju hiše na Nazorjevi 6. Nekdanji učenec Armand se spominja: »Leta 1955 je imela Industrijska šola grafične stroke samo en razred, v katerem so bili poleg

stavcev, knjigotiskarjev in tiskarjev za ofsetni tisk še knjigovezi in litografi. Učenci so morali opraviti sprejemni izpit iz risanja, narisati so morali stol, na katerem je bila namizna svetilka z okroglim podstavkom. Od ponedeljka do četrтка smo delali v tiskarnah, enkrat na teden je bila popoldne telovadba, enkrat na teden pa risanje. Pouk je bil v petek in soboto, oba dneva od sedmih zjutraj do sedmih zvečer. Opoldne je bila prosta ura za kosilo, obisk pekarnice, malice ni bilo. V razredu je bilo 20 do 25 učencev, uporabljali smo učbenika za tiskarstvo in stavljenje. Učenci so bili bodisi v razredu ali predprostoru, zvonca ni bilo. Vsako leto smo imeli po letnikih in posameznih poklicih tekmovanje z ocenjevanjem izdelkov in razstavo. Ob zaključku šolanja je bil učenec star 18 let, takoj zatem pa služba ...»

V Ljubljani je bilo več tiskarn, večje so bile: Slovenski poročevalec (Delo), Ljudska pravica in Mladinska knjiga, srednje Tiskarna Jožeta Blaznika, Triglavsko, Tiskarna Jožeta Moškriča, Tiskarne Toneta Tomšiča, manjše pa bančna, železniška, partizanska in Litografija Čemažar, predhodnica Mladinske knjige.«

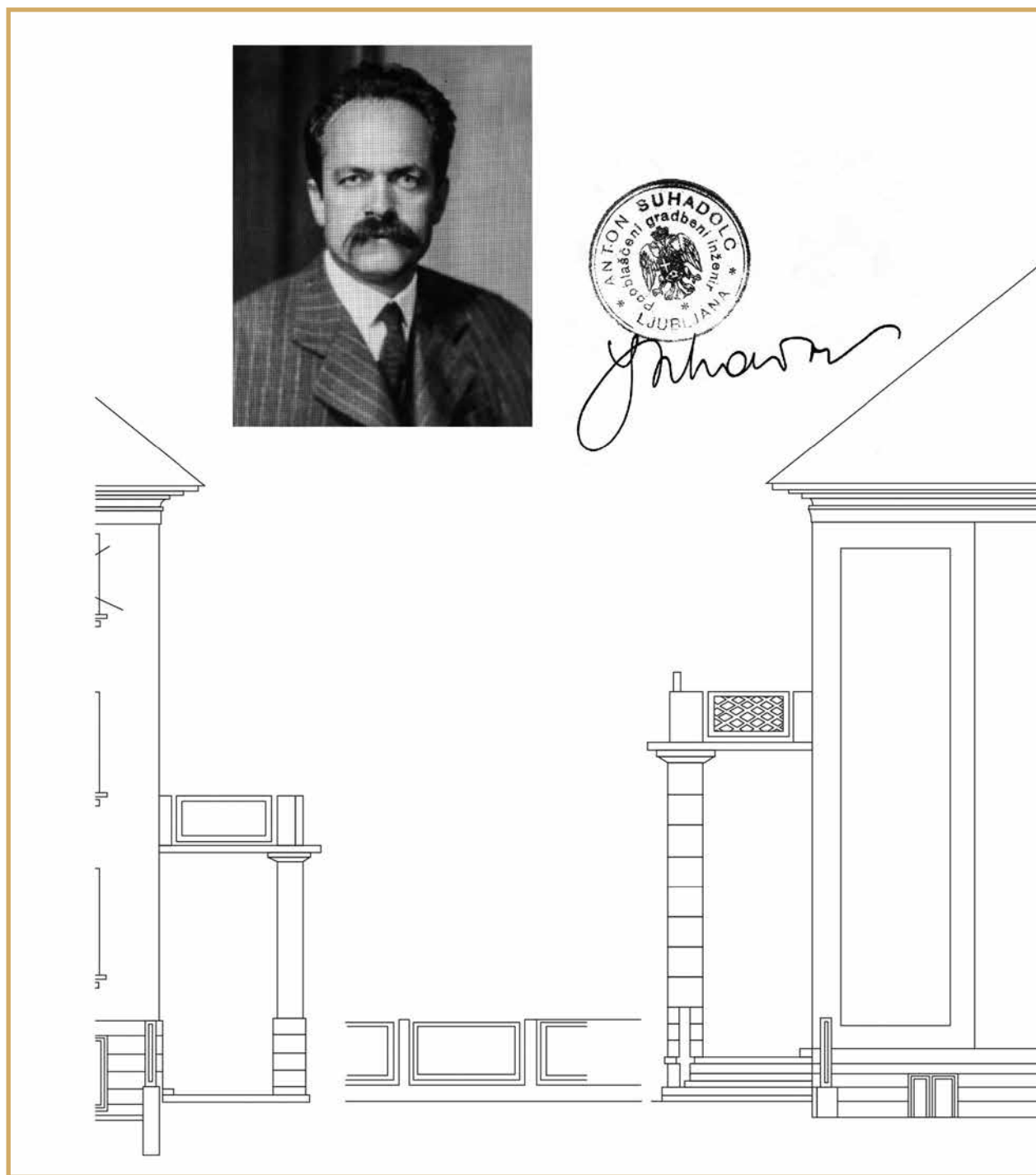
Leta 1960 so predstavniki slovenskih tiskarn ustanovili šolski grafični center.

Zanj mu je bila ljubljanska občina pripravljena dodeliti gospodsko zgradbo z lesenimi stropi na začetku Karlovške ceste nad predorom pod ljubljanskim gradom. Ko so si jo grafičarji ogledali, so ugotovili, da ni prostora za tiskarske stroje, pa tudi obnova bi bila predraga. Skupaj s papirničarji so ustanovili

Šolski center tiska in papirja in v ta namen leta 1962 od občine Moste za 65 milijonov dinarjev kupili Dom Titove mladine na Pokopališki ulici 33 v Zeleni jami. V njem so po drugi svetovni vojni stanovale vojne sirote, »titovci«, otroci brez staršev, ki so se medtem že izšolali in se izselili. Vanj sta se preselili grafična šola in papirniška šola, ki

sta septembra 1962 odprli svoja vrata. Oddelek grafikov je imel v vseh treh letnikih 271 učencev. Poleg splošnih predmetov so jih učitelji poučevali še ekonomiko, tehnologijo za stavce, tiskarne in knjigoveze, kemigrafe in reproduksijske fotografe, tehnologijo za potiskano in spiralno embalažo in tehnologijo za kartonažerje, delovati je

pričela tudi poklicna grafična šola za odrasle. Leto kasneje so predstavniki tiskarn na centru ustanovili še Srednjo tehnično grafično šolo za uspešne šolane grafike, ki so se po Industrijski šoli grafične stroke dokazali v proizvodnji in nadaljevali dveletno šolanje za grafičnega tehnika. Obiskoval jo je tudi oddelek odraslih. Od leta 1943 do

Severna stran zavetišča Sv. Vincencija Pavelskega, s stebri in balkonom pred vhodom v kapelo s Pokopališke ulice.

Pogled z južne strani na levi strani načrta prikazuje stebra z balkonom pred vhodom v šolsko stavbo.

leta 1962 je bilo v grafično šolo vpisanih 1459 učencev, na sedanjšo šolo v Pokopališki ulici pa v prvih petih letih, to je do leta 1967, 1908 učencev. Na zahtevo grafične stroke je morala šola predmete približati grafičnim poklicem, sicer bi jo tiskarne ukinile. Matematika je nenadoma postala grafično računstvo, fizika se je prelevila v predmet

stroji in naprave, kemija pa v tehnologijo grafičnih materialov. Predmet priprava dela je postal grafično oblikovanje. Na šoli so že leta 1971 razmišljali o grafičnem oddelku na eni od ljubljanskih fakultet, fakulteti za kemijo, vendar je bilo grafične inženirje ceneje izobraževati v tujini, saj je fakulteta zahtevala, »da vse stroške izobraževanja

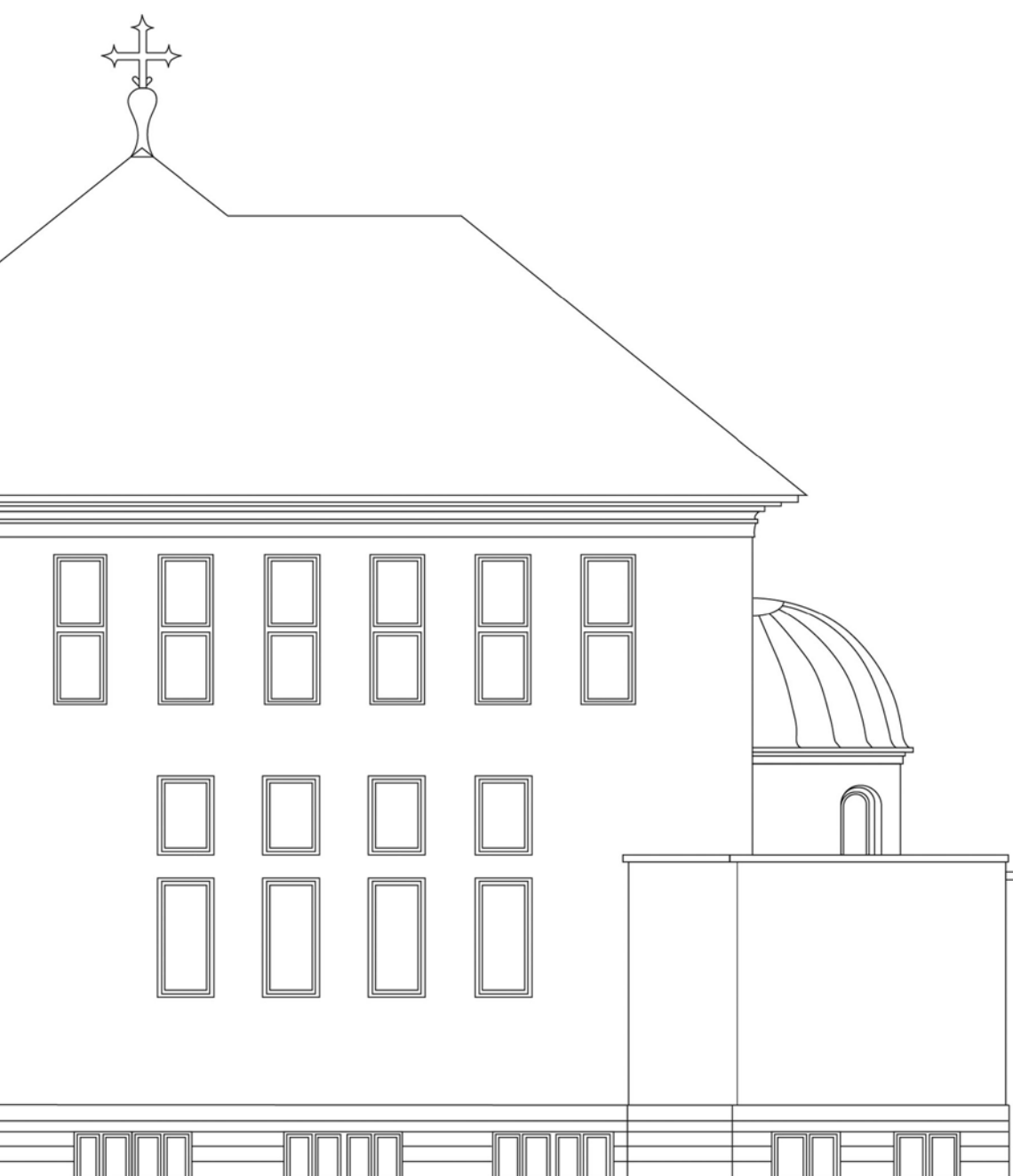
trpe grafična podjetja«. Tedaj so razmišljali tudi o gradnji nove šole na bližnjem, še nepozidanem travnatem zemljišču med Pokopališko, Kavčičevo, Zvezno ulico (ob njej je zadnja in začetna postaja mestnega avtobusa št. 2) in Šmartinsko ulico. Leta 1974 je imela šola oddelek Grafične poklicne šole (26 učencev), v Mariboru pa oddelek Tehnične

grafične šole (29 slušateljev). Do leta 1980 je imela triletna grafična šola prvi dve leti celoten pouk v šoli z dvema dnevoma praktičnega pouka v tednu, tretji letnik pa praktični pouk v grafičnih podjetjih v drugem polletju.

Sedanja šolska stavba v Zeleni jami, kjer so leta 1850 kopali pesek za železniško progo Dunaj-Trst, ima zanimivo zgodovino. France Prešeren je o tej progi zapisal: »Bliža se železna cesta, nje se ljubca veseli, iz Ljubljane v tuja mesta, kakor ptiček poleti.« Tu so kopali pesek tudi za obnovo po ljubljanskem potresu leta 1895. Ker je bilo ob industriji, ki je zrasla ob progi, veliko delavstva, je bila šolska stavba leta 1939 zgrajena kot Zavetišče sv. Vincencija Pavelskega. V njej so delavski otroci dobivali kosila in se pripravljali na pouk.

Načrte za to, za tedanje čase veličastno stavbo z visokim pritličjem, je brezplačno napravil najboljši Plečnikov učenec in sodelavec, »njegov inženir«, in najboljši prijatelj, arhitekt Anton Suhadolc (1897–1983), ki je tudi sam odraščal v Zeleni jami.

Z njo se je poklonil svojemu domačemu kraju. Kot otrok se je tu igral z vrstniki, stikal po dolgi, opusteli jami in obiral hmelj v nasadih hmelja, ki so se razprostirali od Žal proti Tomačevem. Vpliv Jožeta Plečnika, avtorja že omenjene palače Grafika se med drugim kaže v okroglih oknih in ograji na šolskem stopnišču. V kleti, kjer je sedaj štiribarvni tiskarski stroj, je bila prostorna kuhinja, v kletni učilnici 007 za različne tehnike tiska velika jedilnica, v šolskem pritličju pa otroški vrtec. Kjer je telovadnica,

Originalni načrt arhitekta Antona Suhadolca je prerisala Barbara Logar Sušnik, prof.

je bila nekoč kapela s korom in oltarjem, na kor se je dalo priti tudi skozi učilnico III v prvem nadstropju, danes legendarno »kapelco«. Na zemljišču njene- ga povojnega »izrastka« proti Perčevi ulici, se je nekdanj šopirila mogočna vrba s cvetlično gredo, najlepši zelenjavni vrt v Zeleni jami pa je kasneje prekri- lo igrišče. Po drugi svetovni voj- ni je bila stavba nacionalizirana, dokler je nista kupili grafična in papirna industrija.

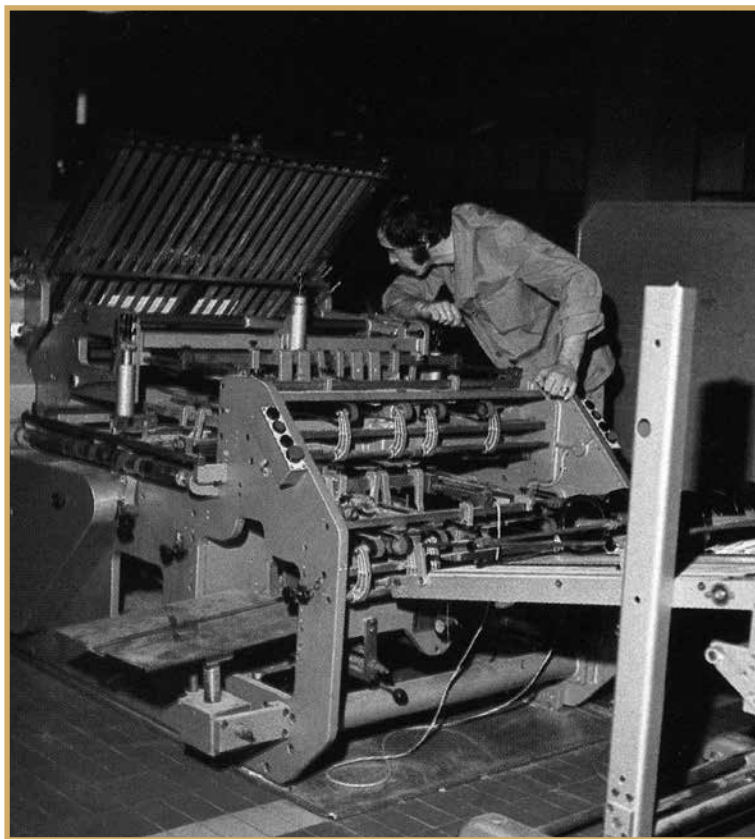
Z uvedbo usmerjenega iz- obraževanja leta 1980 sta obe šoli, grafična in pa- pirniška, postali štiriletna tehnična šola, Srednja šola tiska in papirja, ki je nudi- la zavetje tudi triletnemu šolanju za grafične in pa- pirniške poklice.

Ker so bile gimnazije ukinjene, se je v tehnične šole vpisova- lo vedno več deklet. Pouk se je okreplil s splošnoizobraževalni- mi predmeti, naravoslovnimi in kulturnimi dnevi in enoteden- sko proizvodno prakso za dijake prvih letnikov. Septembra 1985 se je pričel pouk v novem, nadzi- danem tretjem nadstropju šole, oglasil se je šolski radio, ki je deloval še prva leta po osamo- svojitvi Slovenije. Vodili so ga dijaki, ki so pripravljali glasbene oddaje in poučne kvize. V tret- jem nadstropju se je odvijal tudi vsakoletni dijaški kulturni te- den, kjer so se dijaki predstavili sošolcem z razstavami izdelkov in fotografij ter glasbenimi toč- kami in šolsko dramsko skupi- no, ki je vsako leto nastopila na Kulturnem dnevu ljubljanskih srednješolcev v Cankarjevem domu. V dnevnem časopi- su, izdanem 26. aprila 1988, o njenem nastopu beremo tole: »Jasno dramaturško zgradbo pa

je imel recital Pod stopnicami časa, simpatična, dobro podana predstava z domiselno sceno. Sredi odra je stalo belo drevo,

na katerega so dijaki najprej pri- peli umazane delavske rokavice, nato pa nanj pripeli zelene liste. Dijaške pesmi so bile razvrščene

od pesimističnih tonov, do umir- jenih, razmišljujočih. »Glasbeno ozadje, ropotanje strojev, je bilo posneto s šivalnim strojem. Vrhunec dijaškega kulturnega tedna je bil vsakokratni nastop domačih in tujih glasbenikov. Koncert z ozvočenjem se je odvijal na šolskem dvorišču, na sejmu na Tromostovju pa so dijaki za mimoidoče tiskali Valvazorjeve bakroreze na ročno izdelanem papirju. Tudi v tem, naključno izbranem šolskem letu je bilo obilo obšolskih de- javnosti in krožkov; poleg dram- skega krožka in šolskega radia so delovali še: krožek za varstvo okolja, novinarski, literarni, šol- sko glasilo, marksistični, stavski, fotostavski, sitotiskarski, knjigo- veški in papirniški, krožek za vi- soki tisk, sekcija za industrijsko psihologijo in šolsko športno društvo. Na računalniškem sej- mu v Cankarjevem domu je naša šola na razstavnem prostoru, ki je bil ocenjen kot drugi naj- boljši, predstavila svoj tiskalnik (plotter) za vektorsko grafiko in računalniške programe, ki jih je sama izdelala za pouk. Dijake, ki so se v tem šolskem letu vpisali prvič, je ob zaključku izobraže- vanja ponovno pričakal zaključ- ni izpit. Iz šolskih plesov, ki jih je pripravila šolska mladinska organizacija, se je kasneje raz- vil maturantski ples. Ob izdaji denarnih bonov, slovenskih to- larjev, smo jeseni 1991, proslavili osamosvojitve Slovenije s prvo razstavo tiskanega denarja in kovancev v samostojni Sloveniji in se navdušili za raziskovalne naloge, ki smo jih predstavi- li na srečanjih srednješolcev Zaupajmo v lastno ustvarjal- nost. Da bi razbremenila di- jake, je šola z izvirnim pristopom opustila štiri ocenjevalne konference in poskusno uvedla tri. Sledile so ji še druge srednje šole, kar je privedlo do dveh op- timalnih ocenjevalnih obdobjev

Knjigovez.

Foto: Arhiv SMGŠ

Retušerka.

Foto: Arhiv SMGŠ

šolskem letu. Srednja šola tiska in papirja je postala tudi vzorčna šola za proizvodne poklice, v katerih dijaki proizvajajo za trg, zato so jo pričeli obiskovati strokovnjaki tujih državnih institucij za šolstvo. Ker se je ob osamosvojitvi Slovenije med srednje šole vrnila gimnazija z matura, smo v tretjem letniku oblikovali maturitetni oddelek dijakov z dvema izbirnima predmetoma za gimnazijsko matura, fiziko in likovno teorijo, dokler ni bila v tehnične šole uvedena poklicna matura.

Z razvojem grafične tehnike in tehnologije se je vpis v oddelke grafičnih tehnikov vseskozi povečeval, vpis v triletno šolanje za grafične poklice pa je nazadoval.

Po triletnem šolanju za grafičarja so dijaki radi nadaljevali dveletno šolanje v programu

poklicno tehniško izobraževanje za grafičnega tehnika. Iztekel se je tudi obetavni program grafični operater, sestavljen iz

modulov: grafična priprava, tisk in grafična dodelava, ki je zaživel s šolskim letom 2005/06 in so ga soustvarili strokovnjaki

iz grafične industrije; dijaku je že en sam modul omogočil zaposlitev. Operaterji so imeli celo projektni teden s profesorji, kjer je dijak za tisk svoje vizitke grafično oblikoval motiv živali, ki naj bi ga posebjala, oblikoval vizitko z besedilom, jo, ponosen na svoje delo, sam pripravil za tisk in natisnil, grafično dodelal, ovrednotil avtorske pravice, izračunal stroške in dobiček na posamezno vizitko ter celotni dohodek in dobiček ob različnih nakladah in prodajnih cenah. Bi bil pouk lahko še imenitnejši?

Zveste šolske sopotnike grafičarjev in grafičnih tehnikov, papirniške tehnike, so na prelomu tisočletja nadomestili medijski tehniki. Zadnja leta se grafična šola kot zvezda stalnica vrača v stare tirnice; vpisuje samo en oddelek izbrancev kot pred sto leti, tokrat grafične tehnike tiska in grafične dodelave. In kot že pred sto leti, se ji za vpis ni bati.

Ivan Zupanc, profesor

Medijski tehnik.

Foto: Arhiv SMGŠ

Animatorka.

Foto: Arhiv SMGŠ

Tiskar.

Foto: Arhiv SMGŠ

SMGŠ – prostor povezovanja

Piska. 5.45. Ponedeljek, torek, sredo, četrtek, petek, pavza in znova, spet in spet ... Kopalnica, zajtrk, avtobus, nekaj korakov, da se zbistri um in tu je ciljna postaja: SMGŠ, Pokopališka ulica 33, Ljubljana. Rutina ali struktura? Učilnica ali ustvarjalnica? Prisila ali izbira? Stvar perspektive.

Ja, od ponedeljka do petka se združujemo v fizičnem prostoru, ki ga zapolnjujemo predmeti, ljudje in energija. Ta prostor ima seveda nam znano ime, lokacijo in naslov. No, upam da se strinjamo, da Pokopališka ulica ne zveni ravno živo in živahno, ampak... povezani decibeli znajo ziritirati še tako utrjene avditivce. Tudi vizualci ne ostanejo ravnodušni, saj barve, ki se povezujejo v različne vzorce, kombinacije in »outfite« nahanjajo še tako zahtevno oko.

Moram priznati, da mi je velikokrat ta naš prostor zelo abstrakten, predvsem zahvaljujoč predmetom, kot sta fizika in matematika, ampak vedno bolj ugotavljam, da nas gravitacija »drži prizemljene« na lokacijo, koordinatni sistem pa zagotovo pomaga neorientiranim, da nas lažje najdejo na zemljevidu (velja za tiste brez navigacije).

Kot prostor socializacije je SMGŠ zame neprecenljiva. Občutek je, kot da komunikacija samodejno teče. Tako verbalna kot neverbalna. Včasih je samo pogled dovolj, da se dvigne razpoloženje. Le beseda ali dve za spodbudo, pa je samozavest višja. Trepljaj po rami, »kepca« mimoidočemu, »give me five« sošolcu za pridobljeno oceno ... vse to in še kaj, sporoča: vidim te, slišim te, mar mi je. Tudi s profesorji je podobno, če si le dovoliš, kajti vsi mi

smo ta prostor. Vsakdo izmed nas s svojo avtentičnostjo in specifično vlogo oz. nalogo. Prihajamo namreč iz različnih »prostorov« (okolij, domov), kjer se povezujejo na različne načine. In s to prtljago soustvarjamo skupni prostor, ki nas lahko poveže, če mu damo priložnost ali pač odtuji, če ne. In ta potreba po pripadnosti zna ustvariti notranji konflikt med prostori, v katerih bivamo. Zato je toliko bolj dragoceno, da se ti v fizičnem prostoru omogoči prostor, da se povežeš ... sam s seboj in svojimi talenti, s sošolci, profesorji in ostalimi soustvarjalci učnega procesa.

Tu je tudi digitalni prostor, s katerim se poglobljeno povezujejo, ampak za razliko od klasičnega najstniškega »frčkanja po mobilu«, virtualno okolje raziskujemo z veliko mero kritičnosti in s poudarkom na uporabnosti pod

budnim očesom profesorjev. Tudi po končanem bivanju v našem fizičnem prostoru SMGŠ, naše druženje nadaljujemo z »on-line« povezovanjem. Seveda v bolj sproščnem izrazju in vsebinah, ampak z večjim zavedanjem in kritičnostjo do vsebin, njihovega izvora in namena.

Na koncu svojega razmišljanja o NAŠEM prostoru se mi potrjuje prepričanje, da smo prostor mi. Predvsem, da ne gre za fizičen prostor kot tak, saj če ta nima »vsebine« in »stanovalcev« ... soustvarjalcev ... ostaja le nekaj sten, kamen, fasada ... A vendarle, če želiš biti del prostora, je ključno, da imaš/se ti da/vzameš ta prostor, da se povežeš z vsem, kar je, in vsem, kar si. In to zame SMGŠ je. Upam, da tudi zate.

Adam Golenko, 2. C

Šolska olimpijada.

Foto: Arhiv SMGŠ

Spoznavni dan 1. letnikov 2024.

Foto: Jaša Despotović